

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов**

**Курсова робота з методики навчання англійської мови на тему:**  
**«Організація позакласної роботи з англійської мови в 5 класі**  
**засобами проєктної технології»**

студентки групи **СОа 19-19** педагогічного факультету романо-германської та української філології, освітньої програми «Іноземні мови та літератури, методика навчання іноземних мов і зарубіжної літератури (англійська мова і друга західноєвропейська мова)» за спеціальністю 014 Середня освіта  
**Отриди Ірини Володимирівни**

Науковий керівник:  
канд. пед. н., доц. Устименко О. М.

Члени комісії:

\_\_\_\_\_ Борецька Г. Е.  
(підпис)  
\_\_\_\_\_ Кузьменко Ю. В.  
(підпис)  
\_\_\_\_\_ Устименко О. М.  
(підпис)

Національні шкала \_\_\_\_\_  
Кількість балів \_\_\_\_\_  
Оцінка ЄКТС \_\_\_\_\_

Київ–2023

## ЗМІСТ

|   |    |
|---|----|
| ВСТУП.....  | 3  |
| РОЗДІЛ 1. Теоретичні передумови використання проєктної технології у позакласній роботі з англійської мови в основній школі .....                            | 6  |
| 1.1. Психологічні вікові особливості учнів основної школи .....   | 6  |
| 1.2. Особливості використання проєктної технології у позакласній роботі з англійської мови в основній школі .....   | 9  |
| РОЗДІЛ 2. Методика використання проєктної технології у позакласній роботі з англійської мови в 5 класі .....  | 15 |
| 2.1. Вивчення педагогічного досвіду організації позакласної роботи з англійської мови в основній школі .....  | 15 |
| 2.2. Проєкт “How can each of us save the planet?” для організації позакласної роботи засобами проєктної технології з англійської мови в учнів 5 класу ..... | 17 |
| ВИСНОВКИ.....   | 30 |
| РЕЗЮМЕ .....  | 31 |
| SUMMARY .....   | 32 |
| СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....   | 33 |

## ВСТУП

У повністю глобалізованому світі, де постійно розвиваються нові технології, а знання стають більш доступними, з'являються нові стандарти в освіті. Зокрема, це стосується і вивчення іноземних мов у закладах загальної середньої освіти. Сьогодні використання всіх доступних гаджетів є нормою в освітньому процесі. Для вивчення іноземної мови дітям пропонують ігри, участь у форумах тощо. Проблема полягає в тому, що навчального часу часто не вистачає для досягнення цілей, поставлених у календарному річному плані.

На сьогоднішній день методика проєктного навчання вважається відносно новою в освіті. Проте майже у всіх школах і гімназіях цей метод (або його принципи) використовується для організації процесу отримання знань на уроках, під час виконання домашніх завдань, науково-дослідницької роботи (в тому числі курсових, дипломних і магістерських проєктів, у тому числі робіт МАН, як шкільних, так і вузівських) та позакласної навчально-виховної діяльності.

Така широка доступність проєктної технології пояснюється тим, що вона дозволяє учням вирішувати єдину проблему, використовуючи знання з різних дисциплін, а також надає можливість використовувати отримані знання на практиці, генеруючи нові ідеї.

Отже, актуальність цієї роботи полягає в тому, що вона дозволяє простежити сучасний період демократизації шкіл, розвиток і зміни у відносинах між учнями та шкільним персоналом, поширення інформаційних технологій та інших нових інтерактивних засобів навчання, модернізацію освітнього процесу. Організація позакласної діяльності школярів також покращується, а можливостей для неї стає все більше. Тим не менше, для досягнення максимального результату дуже важливо правильно обрати форму діяльності, врахувати інтереси, вік і потреби учасників та залучити їх до організації роботи.

Ще однією важливою проблемою навчання є мотивація. Саме технологія проєктного навчання дуже добре справляється з цією проблемою. Адже якщо друзі мають спільні інтереси та способи проведення вільного часу, то колеги об'єднані

обраним спільним завданням та шляхом до його виконання, а отже вони зацікавлені в діяльності. Створення проєктів є певною мірою змагальною діяльністю, що ще більше підживлює інтерес, оскільки учні завжди прагнуть зробити кращу роботу, ніж їхні суперники.

Наступні науковці працювали і продовжують працювати у галузі проєктного навчання іноземних мов: Акімова Н. В., Арванітопуло Е. Г., Василевич О. П., Гальскова Н. Д., Коряковцева Н. Ф., Лазарєв Т., Митрофанова Г. Г., Никитенко З. М., Полат Є. С., Титова С. В., Тягло О. В., Устименко О. М., Цимбал О. М., Цимбал П. В., Hutchinson T., Fried-Booth D. L., Bülent A., Stoller F. L. та ін.

**Об'єктом** цього дослідження є використання проєктної технології у процесі навчання англійської мови учнів основній школі. В якості **предмета** виступає методика використання проєктної технології для організації позакласної роботи з англійської мови в 5 класі.

**Метою** курсової роботи є дослідження використання проєктної технології у позакласній роботі з англійської мови в 5 класі.

Відповідно до предмету та мети дослідження поставлено наступні **завдання** курсової роботи:

- описати психологічні вікові особливості учнів основної школи, що впливають на процес оволодіння іноземною мовою, в тому числі у позакласній роботі;
- охарактеризувати дидактичні та методичні особливості використання проєктної технології у позакласній роботі в основній школі;
- сформулювати труднощі використання проєктної технології у позакласній роботі з іноземної мови з учнями основної школи;
- вивчити педагогічний досвід школи №85 м. Києва щодо організації позакласної роботи з англійської мови в основній школі;
- розробити та впровадити проєкт для організації позакласної роботи з

англійської мови у 5-А класі школи № 85 м. Києва.

Використані **методи** дослідження:

- ознайомлення з чинними державними документами в галузі шкільної освіти;
- опрацювання наукових і навчальних джерел з методики навчання іноземних мов і культур та суміжних з нею наук;
- вивчення та узагальнення досвіду вчителів школи № 85 м. Києва;
- спостереження на уроках англійської мови та аналіз психологічних вікових особливостей учнів основної школи;
- пробне навчання.

**Наукова новизна** дослідження полягає в узагальненні дидактичних та методичних особливостей використання проєктної технології для організації позакласної роботи з англійської мови учнів основної школи.

**Практичне значення** курсової роботи відображена у розробці проєкту “How can each of us save the planet?” для організації позакласної роботи з англійської мови учнів 5 класу.

## **РОЗДІЛ 1. Теоретичні передумови використання проєктної технології у позакласній роботі з англійської мови в основній школі**

### **1.1. Психологічні вікові особливості учнів основної школи**

Основна школа, як правило, припадає на вік від 10 до 14 років, і це критичний час для того, щоб діти розвинули навички, необхідні їм, щоб стати дорослими. Йдеться про формування якостей, навичок і потреб, які дають можливість молоді повноцінно реалізуватися в роботі, суспільному житті та майбутній сім'ї.

Вікові особливості мають істотний вплив на сам процес вивчення іноземної мови та його успішність. Підлітковий вік - дуже складний період інтелектуального розвитку. З одного боку, за особливостями інтелектуального розвитку підлітки ще не повністю вийшли з дитинства. З іншого боку, їхня поведінка свідчить про орієнтацію на дорослі стосунки та форми взаємин.

Особливостями цього вікового періоду, які впливають на процес оволодіння іноземною мовою будуть описані нижче.

Першою такою характеристикою є розвиток довільності всіх психічних процесів. Підліток вже в змозі самостійно організовувати свою увагу, пам'ять, мислення, уяву, певною мірою регулювати власні емоційно-вольові процеси [14; 57].

Однією з ознак підліткового віку є підвищена здатність сприймати абстрактні поняття та ідеї. Більшість підлітків розуміють і приймають свою потребу в навчанні як інтелектуальну діяльність, а не ігрову (як у дитинстві). У кращих своїх проявах підлітки мають величезний потенціал у креативних міркуваннях і пристрасне бажання відкрито сприймати усе, що їх зацікавило [3, с. 63].

Один з найвідоміших експериментів швейцарського психолога Жана Піаже підтверджує ствердження здатності дітей цього віку оперувати гіпотезами та раніше набутими знаннями під час виконання різних інтелектуальних завдань. У ході дослідження дітям було надано п'ять ємностей з рідинами різного кольору. Молодші діти та підлітки повинні були знайти правильну комбінацію кольорів для

отримання жовтого кольору. Діти молодшого шкільного віку одразу почали змішувати кольори методом проб і помилок, а підлітки спочатку прораховували можливі варіанти, висували гіпотезу, а потім поступово змішували кольори. В результаті експеримент увінчався успіхом, так як школярі основної школи підтвердили своїми діями висунуті припущення [14, с.192].

У цьому віці у підлітків розвивається стійкість уваги. У них розвивається здатність свідомо фокусувати свою увагу на певному об'єкті і концентруватися на ньому протягом тривалого часу. Підлітки вже менше відволікаються від зовнішніх чинників і таким чином менше розсіюють свою увагу на нові завдання. Загалом розвиваються вищі спонтанні форми уваги. Ці зміни пов'язані із загальним психічним розвитком підлітка, зокрема розвитком мислення. Зростає здатність зосереджувати і підтримувати увагу. У той же час, все ще важко керувати увагою в умовах підвищених вимог до себе через характерну для підліткового віку імпульсивність. Увага стає більш контрольованою, зростає елемент самоконтролю та саморегуляції. Підліткова увага характеризується не тільки тим, що збільшується її обсяг і стійкість, але й особливою вибірковістю. Розвиток уваги в цьому віці безпосередньо пов'язаний з формуванням посидючості та наполегливості, що позитивно впливає на навчання, а її підвищена довільність є прямим проявом вольової активності підлітка [14; ст. 58].

У підлітковому віці в учнів посилюється інтерес до безпосереднього отримання нових знань, особливо швидко у них формується почуття відповідальності, наполегливість, уміння долати труднощі, ставити завдання. Підлітки ставлять тимчасові цілі і планують їх досягнення.

Однак у цьому віці розвиток вольових якостей ще недостатній, в одних видах діяльності спостерігається відповідальна наполегливість зі сторони учнів, а в інших - повна відсутність зусиль так же як і бажання.

Учням, які не розуміють важливості та наслідків своєї діяльності, просто немає сенсу виконувати завдання, долати труднощі та витратити на них час. Однак, як тільки цілі поставлені і їх наслідки зрозумілі, такі перепони уже навіть не

виникають.

Важливо, щоб учні бачили і розуміли, для чого вони вивчають той чи інший предмет і які проблеми вони можуть вирішити за допомогою цього предмета [4]. Ось чому до дітей даного віку слід дослухатися навіть у таких питаннях як вибір теми уроку чи позакласного заходу. Для підлітків дуже важливо, аби дорослі ставились до них серйозно, дослухались до їхніх порад та цікавились вподобаннями. Учні втомлює одноманітність у навчанні, однотипні уроки та нетворчі завдання.

Ще одним наслідком фізіологічних змін у ранньому підлітковому віці (12-14 років) є зниження пластичності мозку, що послаблює природні механізми вивчення інших мов. Це може мати негативний вплив на вивчення іноземних мов учнями, які не сформували належного фундаменту в початковій школі. Дослідники дійшли висновку, що "критичний період", коли діти найбільш здатні до засвоєння іноземної мови, відповідає початковим етапам шкільного навчання, до 12-13 років. Звичайно, це не означає, що мовні навички не можуть бути розвинені після цього віку, але їх формування відбувається складніше, ніж у період бурхливого росту кори головного мозку [20, с. 190-193].

Це може слугувати причиною необхідності позакласних уроків, так як, на жаль, 45-хвилинні уроки кілька разів на тиждень не в повній мірі задовольняють пізнавальні інтереси учнів і не дають їм змоги ефективно опрацювати кожну тему. А неформальне середовище буде великою перевагою для вдосконалення мовленнєвих компетентностей, поглиблення соціокультурних знань та розвитку творчої активності учнів.

Крім цього, вчителі, які працюють з підлітками, добре знають, наскільки буває важко навіть дуже старанним учням підтримувати мотивацію до навчання. Проблема низької мотивації до навчання в підлітковому віці має багато причин. Для учнів середніх класів на першому місці стоїть потреба у спілкуванні з однолітками, пізнанні себе та формуванні бачення майбутнього. Це основна сфера мотивації в підлітковому віці [9; ст. 20]. І знову, саме проєктна технологія може



посприяти задоволенню цих потреб учнів.

## **1.2. Особливості використання проєктної технології у позакласній роботі з англійської мови в основній школі**

Позакласні заходи часто є джерелом мотивації для учнів у вивченні іноземних мов. Прагнучи до самостійності та відповідальності учні основної школи можуть брати безпосередню участь в організації позакласних заходів, що дозволяє їм проявляти творчість і реалізовувати свій потенціал.

Участь у позакласних заходах є добровільною. Незалежно від рівня знань та навчальної активності учня, він може сам вирішувати, чи брати участь у заходах, чи ні. Звичайно, скромні та боязкі учні можуть не проявляти особливої активності у підготовці заходів і виступати лише в ролі глядачів. Тим не менш, майже будь-який вид діяльності, як в класі, так і поза ним, позитивно впливає на навчання і розвиток [17, с.321].

Щоб отримати результати, максимально наближені до очікуваних, цьому може служити проєктна робота в позакласній роботі.

Проєктна технологія – комплексна методика, яке вбачає в собі використання сукупності проблемних, наукових, дослідницьких, пошукових, рефлексивних методів та інтерактивних прийомів (навчання у співробітництві, евристична бесіда, дискусія, рольова гра, драматизація, «мозковий штурм» тощо) [9; 3].

Проєктна робота дає можливість учням донести свої знання про світ у клас і розширити свої загальні знання з певної теми. Проєкти можуть охоплювати широкий спектр тем і часто ґрунтуються на знаннях, отриманих з інших предметів навчальної програми. Проєкти є яскравим прикладом експериментального навчання. Мова, яка вводиться і практикується в проєкті, безпосередньо пов'язана із завданням: студенти використовують мову, необхідну для успішного завершення діяльності [18, с. 6]. Проєктна робота допомагає інтегрувати іноземну мову у власну мережу комунікативної компетенції учня, створюючи зв'язок між

іноземною мовою та власним світом учня. Вона також заохочує використання широкого спектру комунікативних навичок, дозволяє учням спиратися на знання з інших дисциплін і надає можливість писати про речі, які мають значення у власному житті учнів [9, с. 12].

Відштовхуючись від вищесказаного, можна виділити наступні ознаки проєктної технології під час вивчення іноземних мов [9; 4]:

1) Практико-орієнтований характер передбачає створення конкретних продуктів (інформаційного, предметно-практичного, експериментального типу тощо), проведення досліджень та можливість застосування отриманих знань у навчальному процесі.

2) Соціально орієнтований характер, що проявляється у проєктно-дослідницькій діяльності учнів. Тут важливо акцентувати увагу на соціально-рольовому статусі учасників як суб'єктів взаємодії у процесі виконання проєктної роботи.

3) Проблемно-дослідницький характер: вирішення проблемних питань, що сприяють навчально-дослідницькій діяльності.

4) Особистісно вмотивований характер: дослідження конкретної проблеми, що становить особистий інтерес для учня, має особистісну значущість і гарантує творчу активність учасників проєкту.

5) Методологічний характер: свідоме засвоєння учнями методів навчально-пізнавальної діяльності.

6) Інтегративний характер: інтегроване засвоєння знань і вмінь з різних дисциплін, що забезпечують дослідницьку та соціокультурну діяльність.

7) Самоврядний характер: активна роль кожного учасника проєктування як індивідуального суб'єкта і роль групи як колективного суб'єкта навчальної діяльності.

8) Інтерактивний характер: навчання у співпраці, взаємонавчання та співтворчість.

9) Рефлексивно-оціночний характер: рефлексивна самооцінка (індивідуальна

та взаємна) створення проєкту від ідеї до результату (продукту).

10) Творчий характер: емоційна залученість, вільний творчий пошук, взаємна творчість, усвідомлення креативності навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Використання проєктної методики у вивченні англійської мови, як на уроках, так і в позакласній роботі, створює додаткову мотивацію до навчання. Учні пропонують і виконують проєкти, тому що вони їм цікаві. Крім того, це дає можливість організувати мовну практику з використанням інтегрованих знань і розвивати вміння використовувати англійську мову в реальних проблемних ситуаціях, формуючи комунікативну мовну компетентність, що складається з лінгвістичних (лексичних, граматичних, семантичних, фонологічних, орфографічних, орфоепічних та орфографічних), соціолінгвістичних і прагматичних компонентів тощо [13, с. 12].

Найбільш повну класифікацію проєктів у пострадянській педагогіці, яка може бути використана при викладанні будь-якого предмета в школі, запропонувала Є. С. Полат, одна з найвідоміших дослідниць освітніх проєктів сучасності. Ця класифікація виділяє наступні типи проєктів за кількома критеріями:

1. За основним методом (або видом) діяльності в проєкті: дослідницькі, творчі, рольово-ігрові, інформаційні, практико-орієнтовальні.

2. За ознакою предметно-змістовної галузі: монопроєкти (у межах одного навчального предмета) і міжпредметні проєкти (у межах двох-трьох предметів, як правило, у позаурочний час).

3. За характером координації: відкрита і явна координація та прихована координація (переважно телекомунікаційні проєкти).

4. За характером контактів: внутрішні, або регіональні (тобто, у межах однієї країни) і міжнародні.

5. За кількістю учасників проєкту: особистісні (між двома партнерами з різних шкіл, регіонів, країн); парні (між парами учасників); групові (між групами учасників).

6. За тривалістю проекту: короткотермінові (для вирішення невеликої проблеми або частини великої проблеми), середньої тривалості (від тижня до місяця), довготермінові (від місяця до кількох місяців) [5; 4].

I. Калмикова та I. Гусь пропонують розрізняти проекти за метою і характером проектної діяльності: інформаційні, ознайомлювальні, пригодницькі, мистецькі, науково-пошукові, конструкційні [14, с.72].

Г. Столяренко та О. Дем'яненко класифікують проекти як:

- Творчі (продуктивні) проекти, пов'язані з трудовою діяльністю;
- Споживчі проекти – підготовка екскурсій, надання інформації;
- Проблемно-пошукові (дослідницькі) проекти;
- Проектні справи (навчальні та тренувальні проекти для набуття певних навичок) [6, с.3].

Враховуючи той факт, що вищезгадані типології вважаються загальнодидактичними, тобто педагогічними, я у своєму проекті опиралася на типологію запропоновану Устименко О. М.:

1. Домінуючий вид діяльності учасників проекту та вид кінцевого продукту проекту: виробничі, інформаційно-дослідницькі, проекти-огляди, організаційно-ігрові;
2. Структура проекту: прості/підготовчі, складні;
3. Предметно-змістова галузь проекту: монопроекти, міжпредметні;
4. Характер координації проекту з боку викладача: з відкритою (явною) координацією, з прихованою (неявною) координацією;
5. Характер контактів учасників проекту: внутрішні (внутрішкласні, внутрішкільні), регіональні, міжнародні;
6. Тривалість проекту: короткочасні (до 1 місяця), середньої тривалості (1–2 місяці), довгострокові (до року);
7. Кількість учасників проекту: індивідуальні, парні, групові;
8. Опора на підручник іноземної мови: з опорою на матеріали підручника, без опори на підручник;

9. Спосіб спілкування з носіями мови, що вивчається: безпосередній контакт, дистанційне спілкування, спілкування через автентичні тексти [11].

Спільним є те, що проєкт проходить три етапи: початок у класі, вихід у світ і повернення до класу. На кожному з цих трьох етапів учитель працює з учнями, виступаючи радше в ролі гід і порадника, а не займає керуючу сторону. Таким чином, учні можуть виносити свої проєкти за межі класу та у світ [15, с. 6].

Тоді як Ступчик З. Р. виділяє наступні етапи реалізації проєктів: 1) підготовка до проєкту (вивчення індивідуальних здібностей та інтересів учнів, вибір теми проєкту, формулювання проблеми); 2) організація учасників проєкту (формування учнівських груп); 3) виконання проєкту (пошук, обговорення та документування нової додаткової інформації); 4) презентація (захист власного проєкту, виступ перед іншими учнями); 5) підведення підсумків проєктної роботи [8; 44].

Я ж у своєму проєкті опиралася на етапи, запропоновані Устименко О. М.:

- 1) підготовчий;
- 2) виконавчий;
- 3) презентаційний;
- 4) підсумковий [10].

У будь-якому випадку проєктна робота повинна бути повністю орієнтована на учнів як головних учасників проєктної діяльності, на їхні потреби та інтереси у галузі вивчення та використання іноземної мови. Учні є ініціаторами, організаторами та виконавцями проєкту, суб'єктами, які контролюють і несуть відповідальність за реалізацію та кінцеві результати проєкту. У кінцевому результаті вони сприяють розвитку молодих людей, які працюють відповідно до демократичних цінностей, навчаються впродовж життя і є конкурентоспроможними в європейському та світовому освітньому просторі та на ринку праці [12, с. 164].

За Андерсоном і Кеппом [21; 22] слід також пам'ятати про питання труднощів, що виникають у ході реалізації проєктної технології, адже тільки досліджуючи це питання ми можемо знати, як ці проблеми долати.

Нижче наведено кілька найпоширеніших труднощів, пов'язаних з використанням проектної роботи в позакласній діяльності з іноземної мови з учнями основної школи:

1. Відсутність попереднього досвіду учнів у проведенні проектної роботи. Більшість учнів не мають досвіду у виконанні проєктів, тому вони можуть стикнутися з труднощами у плануванні, організації та виконанні проєкту.
2. Неспроможність учнів знайти потрібну інформацію на іноземній мові. Для успішного виконання проєкту учні повинні бути здатні знаходити та аналізувати інформацію на іноземній мові, але це може становити труднощі для тих, хто не має достатнього рівня мовної компетенції.
3. Неправильний вибір теми проєкту. Вибір теми є ключовим етапом виконання проєкту, і якщо тема неправильно вибрана, це може призвести до незацікавленості учнів та недосягнення мети проєкту.
4. Недостатня мотивація учнів. Якщо учні не бачать відповідної користі або не відчують достатньої мотивації для виконання проєкту, вони можуть бути менш зацікавлені у роботі та не здатні досягти успіху.
5. Недостатня підтримка вчителя. Виконання проєкту може вимагати значної підтримки вчителя, яка полягає у наданні порад та допомоги учням у кожному етапі виконання проєкту.

Врешті-решт робота над проєктом завершується кінцевим продуктом (усна презентація, стендова доповідь, звіт, сценічна вистава тощо), яким можна поділитися з іншими, що надає проєкту реальну мету. Цінність проєкту полягає не лише в кінцевому продукті, але й у процесі роботи над ним. Таким чином, проектна робота зосереджується як на процесі, так і на продукті, і надає учням можливість зосередитися на плавності та точності проєкту. Проектна робота допомагає розвивати впевненість, самооцінку та незалежність учнів, а також покращує їхні мовні, навчальні та когнітивні навички та вміння [19, с. 110].

## **РОЗДІЛ 2. Методика використання проєктної технології у позакласній роботі з англійської мови в 5 класі**

### **2.1. Вивчення педагогічного досвіду організації позакласної роботи з англійської мови в основній школі**

Правильно організована позакласна діяльність учнів вирішує багато навчальних проблем. Учитель повинен вправно підбирати актуальні теми та відповідні методи організації заходів в залежності від віку, індивідуальних особливостей, інтересів та потреб учнів опираючись на раніше вивчений матеріал під час уроків з іноземної мови. Зокрема зміст позакласних заходів повинен зацікавлювати учнів, мотивувати їх до вивчення мови, формувати соціокультурну, виховувати та стимулювати самостійну роботу.

Під час педагогічної практики у спеціалізованій школі з поглибленим вивченням англійської мови № 85 м. Києва ми могли самостійно випробувати різні форми та методи проведення позакласної роботи з англійської мови в основній школі та відвідати позакласні заходи інших студентів. Враховуючи об'єктивні труднощі, більшістю студентів-практикантів були проведені дистанційні позакласні заходи. За спостереженнями, після позакласних заходів проведених студентами (Заянчківської Софії «Winter Party», Анни Казмірук «Impact of modern technologies on our daily lives», Верес Юлії «Winter holidays and traditions in Ukraine») учні були розкутішими і активнішими. Також було виявлено виявили проблему необговорення тем позакласних заходів з дітьми, що позначалося на їхній байдужості до підготовки і проведення заходів.

Запам'ятався захід «Impact of modern technologies on our daily lives» у 8-А класі, проведений студенткою-практиканткою Казмірук Анною.

Виховний захід налічував чотири етапи: підготовчий, виконавчий, презентаційний та підсумковий. Підготовчий етап включав в себе обговорення проблемної ситуації. Це було зроблено для того щоб вмотивувати учнів приймати активну участь в розробці кінцевого продукту, а також підвищити інтерес щодо

тематики проблемного питання. В процесі обговорення ситуації, учні мали змогу висловити власні думки щодо позитивного або негативного впливу на наше життя тих чи інших технологій.

Метою виконавчого етапу було виконання досліджень для виготовлення фінального продукту. Цікавими були вправи на даному етапі. Зокрема, вправа на дослідження мультимедійного скрапбуку інтернет-ресурсів на тему «Impact of modern technologies on our daily lives».

На презентаційному етапі учням було запропоновано декілька порад щодо презентацій їхніх проєктів. Також було надано список з цікавими та корисними фразами для ведення монологу і забезпечено списком речей, які потрібно виконати перед початком презентування готового проєкту.

Отже, проєкт студентки-практиканти був простим, міжпредметним, оглядовим, короткотривалим, внутрішнім та груповим за типологією проєктів яку запропонувала Устименко О. М. [11, с. 351]. Тоді як вчитель в даному проєкті виступав в ролі модератора, функцією якого було мотивування та слідкування за процесом учнів. Форма проведення заходу обрана вдало і була досить ефективною для навчання, відповідала віковим особливостям та інтересам учнів.

В ході заходу використовувалися мультимедійне забезпечення та музичне оформлення. Учні оцінили захід як цікавий і пізнавальний. Він сприяв підвищенню інтересу до уроку, пізнавальної активності у вивченні англійської мови, до імпровізації і уяви.



## **2.2. Проєкт “How can each of us save the planet?” для організації позакласної роботи засобами проєктної технології з англійської мови в учнів 5 класу**

За час педагогічної практики у ЗЗСО №85 міста Києва я мала нагоду розробити та провести проєкт на тему “How can each of us save the planet?”. Під час пробного навчання ми з учнями працювали з НМК “Prepare 2<sup>nd</sup> Edition Level 1” та проходили тему “My Day”. Під час прочитання одного з текстів, який розкривав проблему нераціонального використання води, забрудненості і тд. я виявила неабияку зацікавленість зі сторони учнів. Оскільки в такому віці у школярів проявляється зацікавленість у власність важливості, я вирішила допомогти їм у цьому і надати більше інформації. Порадившись з учнями, ми разом вибрали одну тему із кількох запропонованих мною. Також аби зберегти дотримання усіх принципів проведення позакласної роботи, зокрема зв'язку із уроками, я розробляла завдання, аби учні мали змогу попрактикувати раніше засвоєний матеріал (напр. активне вживання Present Simple у грі ‘Clean and Green’, лексичні одиниці на тему ‘Our planet’, ‘Our room’ використання Prepositions та ін. під час заходу “How can each of us save the planet?”, деякі із вправ та ігор радили і самі учні.

### **“How can each of us save the planet?”**

**Тип проєкту:** інформаційно-дослідницький з елементами оглядового, міжпредметний, з відкритою координацією з боку вчителя, короткотривалий, груповий, серед дітей однієї вікової групи, без опори на підручник англійської мови.

**Проєктний продукт:** постер з екологічної проблематики.

**Навчальна мета проєкту:** виховувати почуття любові і дбайливого ставлення до навколишнього середовища, почуття відповідальності за місце, де ти живеш, розвивати вміння роботи в групах та творчі здібності.

**Мета для учнів:** обговорення питання екологічних проблем та створення постерів щодо проблем або їх вирішення.

**Формат вступного мотивувального заходу (entry event):** перегляд та обговорення відеофрагмента з проблематики проєкту.

**Проблемно-дослідницьке питання (driving question):** How can each of us save the planet?

**Проектне завдання (project task):** Did you know that April 22 is Earth Day? Let's prepare in advance and make posters. Work in two groups. One group makes posters with environmental problems (littering, polluted rivers, rubbish in the seas). And others with solving these problems (planting the trees, saving water, saving energy).

**Методичне зауваження:** проєкт пропонується для учнів 5-7 класів, його можна використовувати як офлайн, так і онлайн.

### Підготовчий етап

**Exercise 1.** The problem of ecology is very important today. People say that our planet is very polluted, but they continue to pollute it themselves. Let's watch a short video about what we can do to save nature. Take a note, please, about these things and we will discuss them together after watching.

[https://www.youtube.com/watch?v=belXC\\_IoW4o](https://www.youtube.com/watch?v=belXC_IoW4o)



**Exercise 2.** What did you understand from the video? What are those 3 things each of us can do every day? Think about how important nature is to you. Is the question of nature saving relevant today?

**Exercise 3.** Did you know that April 22 is Earth Day? Let's prepare in advance and make

posters. You should divide into two groups. One group makes posters with environmental problems (littering, polluted rivers, rubbish in seas). And others with solving these problems (planting the trees, saving water, saving energy).

Put your text and pictures together to make a poster.

### ВИКОНАВЧИЙ ЕТАП

**Exercise 4.** You will now receive a link to one online platform. There you will see tips on how to preserve the nature. Choose the best answer: (True or /False). Then you will be able to check your answers online but we will do it in class, too.

[https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English\\_as\\_a\\_Second\\_Language\\_\(ESL\)/Environment/How\\_to\\_save\\_the\\_earth\\_fd1627024fv](https://www.liveworksheets.com/worksheets/en/English_as_a_Second_Language_(ESL)/Environment/How_to_save_the_earth_fd1627024fv)

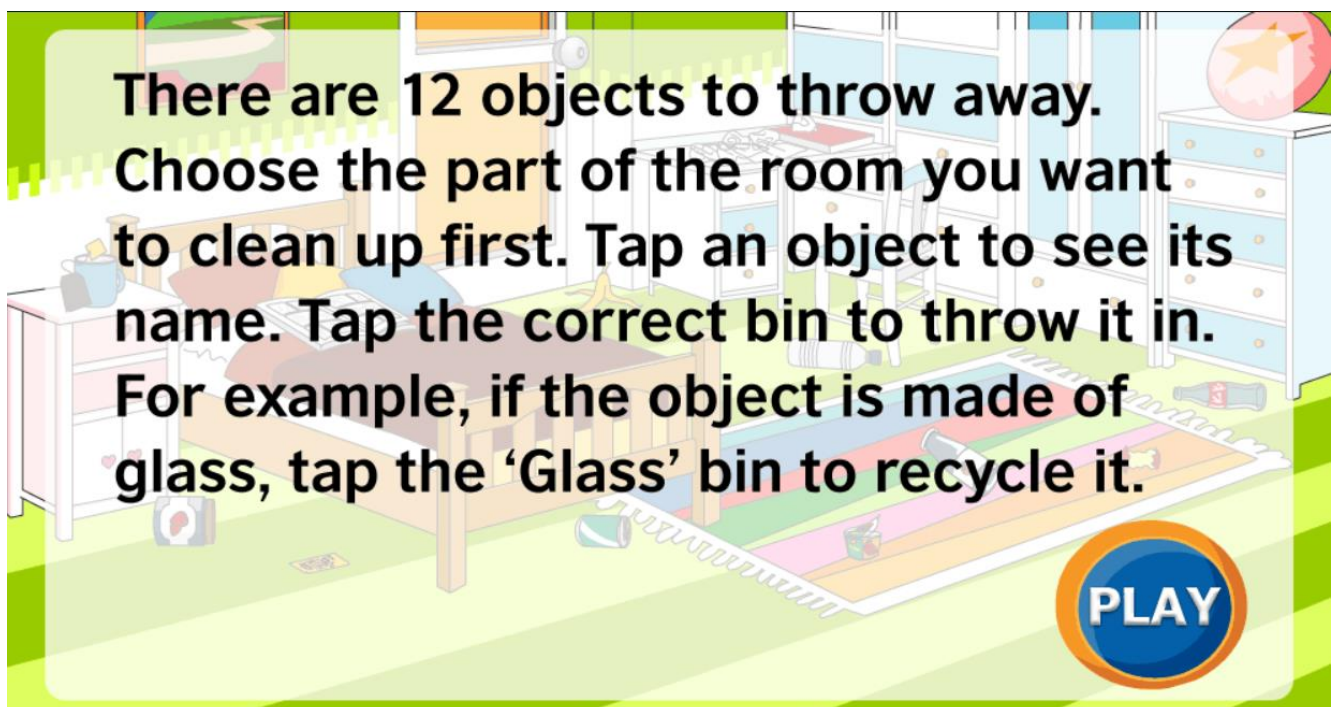
- 
1. Use less water and stop wasting water.
  2. Use plastic when you go for shopping.
  3. Throw away the food waste.
  4. Practise the 3Rs in life; Recycle, Reuse, Reduce.
  5. Cut more trees to make paper.
  6. Volunteer for clean-ups in community.
  7. Do spring cleaning during weekend.
  8. Stay driving instead of walking or cycling.
  9. Join the carpool or use public transport.
  10. Use plastic container instead of reusable container for your meal.

### Exercise 5.

Let's play a game. I will share a link with you. Imagine that your room is a mess! There's rubbish lying all around, but you can recycle it. Can you put the rubbish in the right recycling bins? Then we will discuss which objects you have seen.

<https://1c7951e0f713f82c10d3->

<9c5e6fbd2c9d828eb37b6bf0399bddd6.ssl.cf1.rackcdn.com/clean-green/index.html>



### Help

Choose the part of the room you want to clean. Put the rubbish into the right recycling bin. There are 12 objects to recycle.

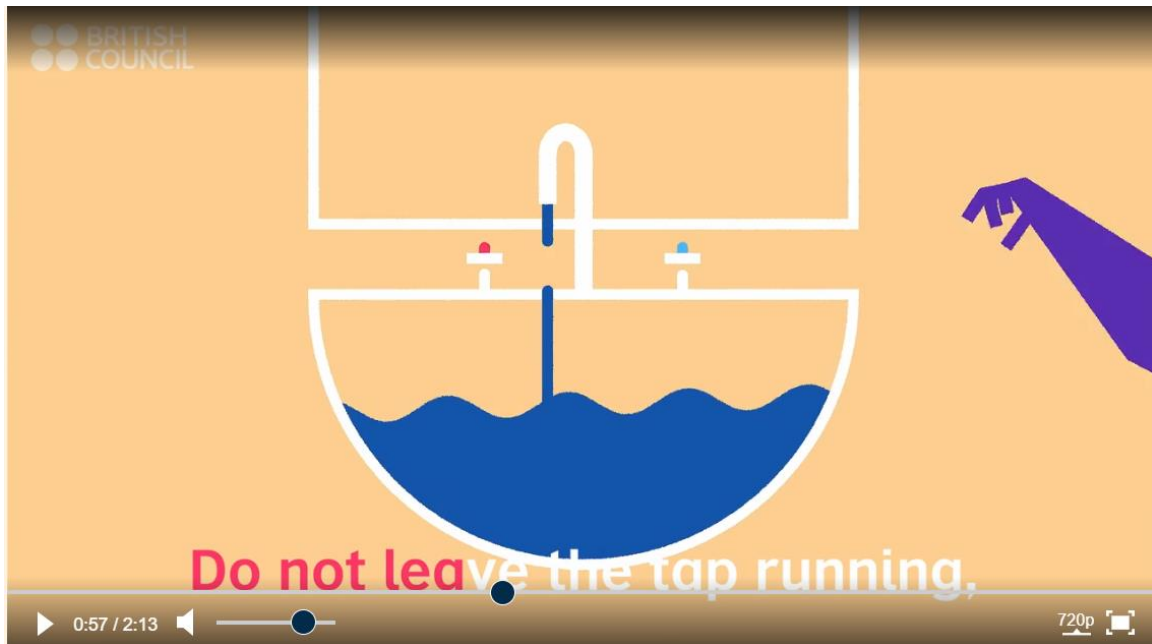
Click Play now below to start the game.

Good luck!



**Exercise 6.** Let's listen to the song. You can quietly repeat to yourself and sing along.

<https://learnenglishkids.britishcouncil.org/songs/do-your-best>

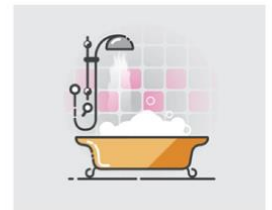


### Transcript

Turn off your computer,  
And turn off your TV.  
Go outside today,  
Pick up all the litter that you see.  
Don't use too much plastic,  
Cos it can end up in the sea.  
Buy a reusable bottle,  
And make sure all your friends see.  
That you're doing your very best,  
To save the planet that you love.  
Don't eat too much meat,  
Try something else instead.  
Do not leave the tap running,  
As you brush your teeth for bed.  
Recycle everything you can,  
At your home and at your school.  
Recycling's not just an obligation,  
Recycling's really cool.

You're doing your very best,  
To save the planet that you love.  
Do, do, do, do, do your very best.

**Exercise 7.** Are you saving the planet or hurting it? We have just listened to the song, now your task is to read and match. And then say what things from the list are good and bad.



1. Turn off the light
2. Pick up the litter
3. Use plastic bags
4. Recycle products
5. Save water
6. Have a bath
7. Eat a lot of meat
8. Ride a bike
9. Cut trees



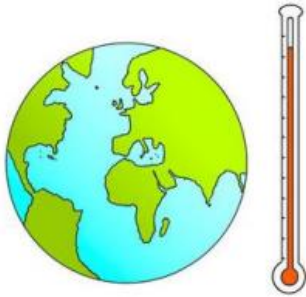
**Exercise 8.** Before we start our project, let's revise the vocabulary. Here are some photos of natural problems. Match the names of these problems with its photos.



chemical  
waste



pollution



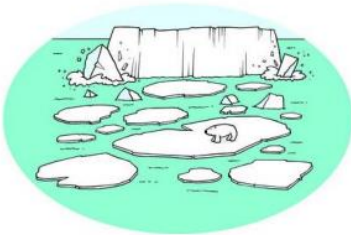
melting ice  
caps



rubbish in seas  
and oceans



deforestation

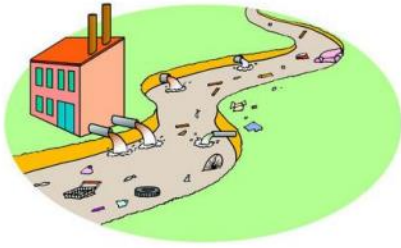


global  
warming

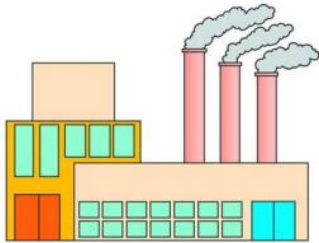


littering





factory




polluted  
rivers

**Exercise 9.** One more task for revising the vocabulary. I will send you the link now, your task is to match the words with the pictures. There you can listen to these words and check yourselves.

<https://learnenglishkids.britishcouncil.org/word-games/environment#comments>


**Environment**


Match the word to the picture. 8 items remaining


 global warming

 littering

 recycling


 pollution

 melting ice caps

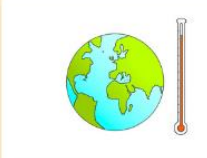
 polluted rivers

 chemical waste


 deforestation












 alternative energy



**Exercise 10.** Did you create any posters? Here are some tips and examples of posters,

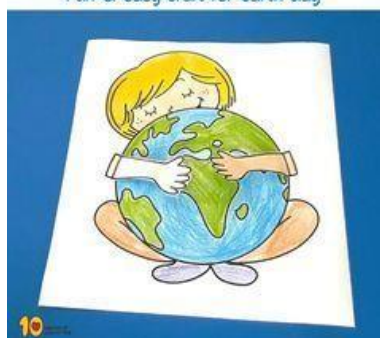
which can help you to make your perfect poster.

- Start with an interesting background image or color.
- Your phrase should be understandable from a distance.
- Use bright colors.
- Add your images.



**Hug the Earth!**

Fun & easy craft for earth day



### Презентаційний етап

**Exercise 11.** Now we see both problems and ways to solve them. Make a class display of all the posters. Rate the posters of your classmates. Did you like making posters? What did you like most about it?

### Підсумковий етап

1) Evaluate your classmates' posters using this table. Put ticks where necessary.

|                        | <b>Too much</b> | <b>Just right</b> | <b>Not enough</b> |
|------------------------|-----------------|-------------------|-------------------|
| It had various colours |                 |                   |                   |
| It was short           |                 |                   |                   |
| It had pictures        |                 |                   |                   |

2) Evaluate your skills after the project. Put ticks where necessary [12].

|                        | <b>It has improved</b> | <b>It did not change</b> | <b>I am not sure</b> |
|------------------------|------------------------|--------------------------|----------------------|
| Planning the project   |                        |                          |                      |
| Doing the project      |                        |                          |                      |
| Presenting the project |                        |                          |                      |
| Working in a group     |                        |                          |                      |
| Listening              |                        |                          |                      |
| Speaking               |                        |                          |                      |
| Reading                |                        |                          |                      |
| Writing                |                        |                          |                      |

3) Which tasks you were not able to complete on time? Why?

4) What was the most interesting during the creation of the project?

### Проекти учнів





Отож, тема проекту-заходу, проведеного мною у 5-А класі, була така: “How can each of us save the planet?”. На своєму заході я використовувала інтерактивні ігри, стимулювала учнів висловлювати свої думки та вчитись аргументувати їх. Окрім того я використовувала різні платформи для створення вікторин, ігор, а також користувалась готовими інтерактивними завдань на задану тему. Додаткові матеріали добирала з YouTube, British Kids та ін.

Таким чином, практичною ціллю даного проекту було створення постерів, що одночасно і послуговало неабиякою мотивацією для учнів даного віку.

Тоді як освітніми цілями були: поглибити знання учнів про екологію і її важливість для здоров'я кожного з нас.

Розвивальними цілями позакласного заходу були: розвивати зорову та слухову пам'ять, фонематичний та інтонаційний слух, довільну увагу, уяву та механізм антиципації, логічне мислення і комунікативні здібності (внутрішню мотиваційну готовність говорити; здібність організувати своє монологічне висловлювання; здібність виправляти як форму, так і зміст сказаного безпосередньо у процесі мовлення; здібність самовиражатися засобами іноземної мови, що вивчається, щоб висловлювати власні думки, погляди, емоції, ставлення до того, про що йдеться тощо).

Виховними цілями були: виховувати почуття любові і дбайливого ставлення до навколишнього середовища, почуття відповідальності за місце, де ти живеш,

розвивати навички роботи в групах та творчі здібності.

Наостанок зазначу, що під час позакласного заходу було спростовано відомий стереотип про те, що за умови дистанційного навчання проводити позакласні заходи значно важче. Це неправильне твердження, оскільки розроблені позакласні заходи можна використовувати у будь-якому форматі: як і дистанційно, так і у класі. Платформи для проведення онлайн уроків мають багато інструментів для вчителів і школярів, зокрема можна не тільки транслювати екран, але й організувати роботу учнів у парах та групах.

Проведення позакласних заходів з іноземної мови потребує особливої уваги, оскільки активізуються знання та вміння учнів, отримані під час шкільних уроків. Дуже важливо правильно відбирати форми та методи проведення заходів, аналізувати відповідну літературу, зважаючи на вік та інтереси дітей, брати до уваги свята та події у світі. Зокрема, існує багато підручників та методичних рекомендацій для вчителів із ідеями та готовими сценаріями заходів, як наприклад: “The Book of Days”[23].

Позакласний захід – це можливість учнів проявити свої знання та вдосконалити їх у неформальній атмосфері. Слід не забувати, що захід іноземною мовою повинен вестись іноземною мовою, виконувати усі визначені функції та дотримуватись встановленим принципам. Дистанційне навчання в жодному разі не варто вважати перешкодою для проведення позакласних заходів. Існує безліч платформ, таких як Bamboozle, WordWall, ISL Collective, Музеї Онлайн, Listen in English і багато інших, які допоможуть при підготовці будь-якої активності: від вікторини до віртуальної подорожі в іншу країну.

## ВИСНОВКИ

Отже, розглядаючи теоретичні передумови організації позакласної роботи з англійської мови в основній школі засобами проєктної технології, варто зазначити, що вікові особливості мають істотний вплив на сам процес вивчення іноземної мови та його успішність. Підлітковий вік - дуже складний період інтелектуального розвитку, і саме проєктна технологія може посприяти задоволенню базових потреб учнів.

Позакласні заходи часто є джерелом мотивації для учнів у вивченні іноземних мов. Прагнучи до самостійності та відповідальності учні основної школи можуть брати безпосередню участь в організації позакласних заходів, що дозволяє їм проявляти творчість і реалізовувати свій потенціал. Однак для того, щоб позакласні заходи були успішними та ефективними, вчителі повинні брати на себе відповідальність за їх організацію, аналізуючи не лише вікові та індивідуальні особливості своїх учнів, а й їхні інтереси та ступінь згуртованості колективу. Вчитель повинен дотримуватись принципів організації позакласної діяльності та пам'ятати про чітко визначені цілі.

А за результатами пробного навчання під час практики, застосування проєкту виявилось досить успішним. За допомогою застосування проєктної технології, учні з різним рівнем підготовки, з різними навичками могли зробити свій власний і унікальний внесок у проєкт.

## РЕЗІЮМЕ

У першому розділі цієї курсової роботи розглянуто теоретичні передумови організації позакласної роботи з англійської мови в основній школі засобами проектної технології, як-от: особливості підліткового віку, особливості використання проектної технології у навчанні іноземної мови учнів основної школи, принципи та оптимальні способи організації проектної роботи, етапи виконання проектної роботи.

У другому розділі були описані власні дослідження та спостереження під час проведення пробного навчання у школі №85 міста Києва. Зокрема проаналізовано позакласний захід студентки-практикантки і представлено проєкт для позакласної роботи учнів 5-го класу.

**Ключові слова:** позакласна робота з англійської мови, проектна технологія, учні 5 класу.

## SUMMARY

In the first chapter of my course work, the theoretical prerequisites for the organization of extracurricular work on the English language in main school by means of project technology were considered, such as the peculiarities of adolescence and the peculiarities of the use of project technology in teaching a foreign language to main school pupils, the principles and optimal methods of organizing project work, and as well as stages of implementation of project work.

In the second chapter, it was described own research and observations during trial training at school №85 in Kyiv. In particular, the extracurricular activity of the intern student was analyzed and the project for the extracurricular work of 5th grade pupils was presented.

**Key words:** extracurricular work in English, project technology, 5th grade pupils.



## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гусь І., Калмикова І. Метод проектів // Управління школою. 2005. № 5 (89). С. 8–11.
2. Заброцький М.М. Вікова психологія: навч. посіб. К.: МАУП, 1998. 92 с.
3. Заброцький М.М. Основи вікової психології. Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2008. 112 с.
4. Пасічник, О. С. Вікові особливості учнів 5-6 класів та їх вплив на добір змісту навчання іноземних мов. 2020. С. 88-102.
5. Полат Е. С. Метод проектов на уроках иностранного языка. Иностранные языки в школе. 2000. № 3. С. 3-9.
6. Столяренко Г., Дем'яненко О. Чи можна застосовувати проектні технології на уроках літератури? Українська мова та література. 2005. № 45 (445). С. 3–7.
7. Ступницкая М. А. Материалы курса «Новые педагогические технологии: организация и содержание проектной деятельности учащихся»: лекции 1–4. М.: Педагогический университет «Первое сентября», 2009. 62 с.
8. Ступчик З. Р. Метод проектів як засіб активізації творчої діяльності учнів на уроках англійської мови. Актуальні проблеми іншомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції, 11 квітня 2014 року. Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2014. С. 43-46.
9. Устименко О. М. Дидактичні характеристики проектної технології навчання іноземних мов і культур. Сучасна наука в мережі Internet: матеріали XII міжнародної наукової інтернет-конференції. 2016. С. 38–50.
10. Устименко О. М. Етапи проектування у навчанні іноземних мов. The 2nd international scientific and practical conference “World Science”: the goals of the World Science-2016 (January 27–28, 2016, Dubai, UAE). 2016. № 2 (6), Vol. 1. P. 53–56.
11. Устименко О. М. Типологія проектів у навчанні іноземних мов. *Молодий*

- вчений*. Херсон: Видавничий дім «Гельветика». 2016. № 2(29). С. 347–352.
12. Цимбал О. М., Тягло О. В., Цимбал П. В. Проектна технологія, критичне мислення і громадянська освіта в процесі вивчення англійської мови. Початкова школа. Х.: Видавнича група «Основа», 2008. С. 10–13.
  13. Цимбал О.М. Проектна технологія в основній та старшій школі в процесі викладання англійської мови. Х.: Вид.група "Основа", 2008/ 173 с. (Б-ка журн. «Англійська мова та література»; Вип. 5 (65)).
  14. Чумак В. В.. Вікова психологія: навчальний посібник. Бердянськ. 2015 192 с
  15. Fried-Booth D. L. Project work. 2nd ed. Oxford: OUP, 2002. P. 5–6, 7–9.
  16. Hutchinson T. Introduction to project work. Oxford: OUP, 2001. P. 2–18.
  17. Issayeva I. Scientific Basis of the Organization of Extracurricular Activities of Future Teachers (Educational Aspect) // 3rd World Conference on Psychology and Sociology, WCPS– ScienceDirect. 2015. С. 321 –326.
  18. Phillips D., Burwood S., Dumford H. Projects with young learners: resource book for teachers / ed. A. Maley. Oxford : OUP, 2000. P. 6–7.
  19. Stoller F. L. Project work: a means to promote language and content. Methodology in language teaching: an anthology of current practice / ed. by J. C. Richards, W. A. Renandya. Cambridge: CUP. 2008. P. 110–111.
  20. Thompson P. M., Giedd J., et al. Growth Patterns in the Developing Brain Detected by Using Continuum Mechanical Tensor Maps, Nature, March 9, 2000. P. 190-193.
  21. Anderson J.R., Boyle C.F., Reiser B.J. Intelligent Tutoring Systems // Science. 1985. Vol. 228. P. 456–462
  22. Kapp E. Improving Student Teamwork in a Collaborative Project-Based Course // College Teaching. 2009. Vol. 57, no. 3. P. 139–143. <http://dx.doi.org/10.3200/CTCH.57.3.139-143>.
  23. The Book of Days: [https://knlueduua-my.sharepoint.com/:f:/g/personal/olha\\_ustymenko\\_knlu\\_edu\\_ua/Es0btwuiLffE1GT CW7MVjBUB2ljwdbUEEMS-zkzpiz2MFw?e=JYBgaC](https://knlueduua-my.sharepoint.com/:f:/g/personal/olha_ustymenko_knlu_edu_ua/Es0btwuiLffE1GT CW7MVjBUB2ljwdbUEEMS-zkzpiz2MFw?e=JYBgaC)